

„Cesta“ (význam slova)

Pod „cestou“ můžeme mínit sám „výkon“ cestování a jeho průběh v čase, ale také jakýsi „záznam“ či „stopu“ tohoto výkonu (eventuelně mnoha výkonů, a dokonce některých ještě třeba neuskutečněných, teprve budoucích výkonů). (Nehledě na to, že tím slovem můžeme mínit také stavbu pro komunikaci, určenou k cestování a tedy přístupnou více až mnoha cestujícím v různých dobách a za různými cíli.) Řekneme-li o něčí filosofii, že to je „cesta“, platí to pouze v tom prvním významu: je to výkon, jímž se filosof jednak pohnul z původního stanoviště (od původních „stanovisek“) někam, kde původně nebyl, ale kam se díky tomu výkonu cestování posléze dostal. Ovšem jakmile vezmeme ten význam vážně, vyplývá z toho několik důležitých konsekvencí. Především vše, co po takovém mysliteli zůstalo, má buď charakter oněch „stop“, zmíněných v souvislosti s druhým významem – a stopy samy nemyslí, ani nejsou myšlenkami; anebo nám půjde o „metaforickou“ stránku oněch stop, tj. o to, k čemu ty stopy odkazují, o čem svědčí. A pak už nepůjde ani jen o výkon cestování, nýbrž o něco, co není ani součástí tohoto cestování, ani tzv. „cílem“ jakožto závěrečným posledním bodem, poslední fází onoho cestování, nýbrž o něco, oč vposledu při tom cestování šlo. Cesta sama pak přestává mít rozhodující důležitost, ale předává „slovo“ tomu, díky čemu celé cestování mohlo mít a snad i mělo „smysl“. Pak se ovšem samo cestování stalo „cílem“ pro sebe, aniž by šlo o dosažení „cíle“ na konci cesty; to však – v případě filosofické cesty – mohlo a může platit jen pod jednou podmínkou, že „potěšení“ a „uspokojení“ nepřinášelo samo cestování, nýbrž že při všem tom nejrůznějším cestování nakonec nešlo o samo cestování, nýbrž o to, že po celou dobu bylo prováděno, vykonáváno s ustavičným soustředěním na to, co na žádné cestě není, ba co není ani na konci žádné cesty, ale kvůli čemu vlastně každý myslitel „cestuje“, tj. vykonává svou myslitelskou cestu, své filosofické cestování.

(Písek, 060427-3.)